

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle kunnallisen eläkelain, valtion eläkelain, valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain ja evankelis-luteri- laisen kirkon eläkelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 2011 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle kunnallisen eläkelain, valtion eläkelain, valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta (HE 30/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Erik Strömberg, valtiovarainministeriö
- johtaja Heli Backman, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

- lakiasianjohtaja Anne Perälehto-Virkkala, Keva
- kirkkoneuvos, kirkon keskusrahaston johtaja Leena Rantanen, Kirkkohallitus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Kunta-alan unioni
- Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
- Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry
- Palkansaajajärjestö Pardia ry
- Tehy ry
- Tekniikka ja Terveys KTN ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kunnallista eläkelakia, valtion eläkelakia, valtion eläkelain muuttamisesta annettua lakia ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia. Kirkon eläkelain piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan ja työnantajiin kohdistuvien tehtävien toimeenpääntö sekä näihin toimintoihin liittyvä toimivalta siirrettäisiin kunnalliseen eläkelaitokseen. Koska useat säännökset kirkon eläkelaisissa vastaavat kunnallisen eläkelain säännöksiä, esityksessä ehdotetaan kumottaviksi kirkon eläkelaitosta muu-

toksenhakua ja tietojen antamista ja saamista koskevat säännökset sekä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä koskevat säännökset. Kirkon eläkelaisissa viitattaisiin näiltä osin kunnallisen eläkelain säännöksiin.

Kirkon eläkejärjestelmän rahoitukseen ja eläkerahastointiin ei ehdoteta muutoksia, vaan toiminnot jatkuisivat nykyiseen tapaan. Kirkon keskusrahasto perisi edelleen myös eläkemaksut.

Kirkon eläkelakiin tehtäisiin lisäksi Euroopan unionin asetusten edellyttämät muutokset. Muutokset olisivat vastaavat, jotka on jo tehty yksityisen alan ja muiden julkisten alojen työeläkelakeihin.

Kunnalliseen eläkelakiin ja valtion eläkelakiin tehtäisiin lisäksi tarvittavat muutokset, kun

näiden lakien valmistelu siirtyy valtiovarainministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Viimeistä eläkelaitosta koskevat säännökset valtion eläkelaista ja kirkon eläkelaista siirretäisiin kunnalliseen eläkelakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 2012.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen tavoitteena on kirkon eläketurvan toimeenpanon hoitaminen kunnallisessa eläkelaitoksessa samoilla järjestelmillä ja samoilla valtuuksilla kuin kunnan, valtion ja Kansaneläkelaitoksen toimeenpanon eläkkeiden eläketurvan toimeenpano. Lisäksi lainsäädäntöä yksinkertaistetaan siirtämällä kunnan, valtion ja kirkon viimeisen eläkelaitoksen soveltamiseen liittyvät säännökset kunnalliseen eläkelakiin. Kunnallisen eläkelain ja valtion eläkelain valmistelu ehdotetaan siirrettäväksi valtiovarainministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriöön.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitystä johdonmukaisena jatkona valtion, kuntien ja Kelan eläkejärjestelmien toimeenpanon yhdistämiselle. Eläkejärjestelmien yhdenmukaisuuden vuoksi voidaan samojen tietojärjestelmien käytöllä saavuttaa huomattavia säästöjä. Valiokunta pitää puutteena esityksen valmistelussa sitä, ettei työmarkkinajärjestöjä asianmukaisesti kuultu esityksestä siltä osin kuin on kyse hallitusohjelman mukaisesta kunnallisen eläkelain ja valtion eläkelain valmistelun ja eläkeneuvottelukuntien siirtämisestä sosiaali- ja terveysministeriöön. Valiokunta pitää kuitenkin hallinnon yhtenäistämisen kannalta tarkoituksenmukaisena eläkelakien valmistelun ja neuvottelukuntien sijoittamista samaan ministeriöön.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa teknisenä tarkistuksena lakiehdotuksen 144 §:n 1 momentin muuttamista

esityksessä tarkoitetulla tavalla siten, että eläkelaitoksen tiedonsaantioikeus voi koskea myös muissa julkisten alojen eläkelaeissa säädettyjen tehtävien toimeenpanoa.

2. Laki valtion eläkelain muuttamisesta

Lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtion eläkeneuvottelukunnan toimikausi päättyy lain voimaantullessa ja että uusi neuvottelukunta voidaan asettaa ennen lain voimaantuloa.

4. Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 23 §:n termien korjaamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1., 2. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisina paitsi 1. lakiehdotuksen 144 §, 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännös ja 4. lakiehdotuksen 23 § muutettuina seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset**1. lakiehdotus**

144 §

Eläkelaitoksen oikeus saada tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, sekä yksityiseltä työnantajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämistä ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä julkisten alojen eläkelaisissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen taikka sosiaaliturvasopimuksessa määrättyjen tehtävien toimeenpanossa;

— — — — —
(2 mom. kuten HE)

2. lakiehdotus

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten HE)

Valtion eläkeneuvottelukunnan lain voimaantullessa voimassa oleva toimikausi päättyy lain voimaantullessa. (Uusi)

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. (Uusi)

4. lakiehdotus

23 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos kunnallinen eläkelaitos on tämän lain mukaiseen eläketurvaan perustuen viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai jos yksityisten alojen eläkelaitos tai kunnallinen eläkelaitos muun julkisten alojen eläkelain mukaisena viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan on maksanut tämän lain mukaista eläkettä, *Kirkon keskusrahasto* perii muulta eläkelaitokselta, *Valtiokonttorilta* tai *Kansaneläkelaitokselta* tai hyvittää muulle eläkelaitokselle, *Valtiokonttorille* tai *Kansaneläkelaitokselle* nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä ja suorittaa myös ennakkoa, jonka laskee ja suorittaa *Kirkon keskusrahasto*.

(2 mom. kuten HE)

StVM 3/2011 vp — HE 30/2011 vp

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Lasse Männistö /kok (osittain)
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Annika Saarikko /kesk
	Sanni Grahn-Laasonen /kok	Hanna Tainio /sd
	Arja Juvonen /ps	Anu Vehviläinen /kesk
	Merja Kuusisto /sd	Ulla-Maj Wideroos /r
	Sanna Lauslahti /kok	Erkki Virtanen /vas.
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.